

Hitz emandakoa bete, eta betearazi

JUAN MARI ARREGI

Azkenaldian, alderdiek eta gobernuak hauteskunde egoeran murgildu dituzte herritarrak, eta haien botoaren bila, promesaz beteriko hauteskunde programak haizatu dituzte. Ikuspuntu ekonomiko eta sozialetik begiratuta, gauza asko eta oso anitzak hitzeman dituzte, zenbait alderdiren kasuan bat egiten dute gainera neurriak proposatzerakoan.

Labur esateko, besteak beste hauek aipa daitezke: 900 euro baina gehiagoko gutxieneko soldata; emakume eta gizonetzkoen artean soldata berdintasuna; 1.080 euroko gutxieneko pentsioa eta KPIaren arabeko urteroko igoera; behin betiko lan-kontratu finkoak, orain arteko prekarietate eta behin-behinekotasuna albo batera utziaz; gehiengo sozialari mesede egingo dion zerga-erreformak, tasak igoz aberatsei, sozietateei, bankuei, multinazionalari eta finantza eragiketei; menpekotasunean, osasungintzan eta hezkuntzan inbertitu; euskal enpresak babestea deslokalizazio eta deuseztatzea saihestuz (La Naval, Euskaltel...); migratzaileei harrera egiteko politikak bultzatu...

Hauteskundeetako promesen fasea igaro da eta hemendik aurrera hitz emandakoa bete behar da. Horretarako, ardura ez da soilik botoa eman diogun alderdi politikoarengan jarri behar: botoa eman duen pertsona bakoitzak ere badu ardurarik. Batzuek, alderdi zein gobernuak, promesak bete beharko dituzte, baina herritarron esku dago horiek betearaztea. Modu asko daude, salaketatik hasi eta mobilizazioek eragiten duten presioraino. Hitza jaten duten ala ez zaindu beharko genuke, eta hala gertatuz gero, hurrengo hauteskundeetan ordainarazi. Horrela behar luke, hitz emandakoa bete bai, baina betearazi ere bai, gaurtik hasita. ●

PSOE

Laranja bat jaten baduzu imintziorik egin gabe

GORKA BEREZIARTUA MITXELENA

Spainiako politika ez da *Borgen*-ekoa: 2010ean Danimarkan estreinatu zuten telesail horren hasieran gobernuak osatzeko pakto oso korapilatsua lortzen du protagonistaren alderdi moderatuak laboristekin eta ekologistekin, parlamentuko beste bi indarrek kanpotik babestuta. Kapitulu kapitulu istorioa animatzen duten intriga ugari pizten ditu Birgitte Nyborg lehen ministroaren akordio premiak, bost partidu diferenterekin *non-stop* negoziatzen ari den legegintzaldi batean murgiltzea baitu gobernatzeko aukera bakarra.

Spainian gauzak ez dira *Borgen*-en bezala egiten. Pablo Iglesiasek badaki. Aitor Estebanek ere bai. Hauteskunde gaueko bien aurpegi goibelek esplikazio erraza dute kalkulagailua pixka bat mailukatuz gero: PSOEn zenbakiak ematen diote Ciudadanosekin gobernuak osatzeko eta pakto danimarkarren zailtasunak alde batera uzteko. Unidas Podemos eta EAJ beste telesail batean murgilduko lituzke horrek: *Compuesta y sin novio*, starring Lina Morgan.

PSOEna esplikatzeko hain konbentzionala ez den zerbait eskatzen du: *Les revenants*, hildakoak berragertzen diren serie frantziar durduzagarria. Apirilaren 28ko emaitzek hori frogatzen baitute, PSOE itzuli dela, uxatu dituela PASOKen tragedia greziarrak sozialdemokrazia europar guztiari ikusarazi zizkion mamuak.

Baina *Les revenants* ikusten ari zarenean bezala, ez da komeni larregi fidatzea, izan ere, Sánchezen garaipenak badu testuingurua eta baditu babesle ofizialak. Testuingurua: faxismoaren itzuleraren beldurrez bozkatu da, Frantziako Estatuan Le Penen aurka Macron hautatu zutenean bezala. Horrek PSOEn erabiltzaile bihurtu ditu boto-emakoez ezkerreko asko. Horrek M15aren lurrinen bat eraman du Ferrazeko ospakizunetara hauteskunde gauean bertan. Babesleak: *Financial Times*, *The Economist*, Europako Batzordea eta Europako Banku Zentrala, besteak beste, Sánchezen alde agertu ziren kanpainako azken astean. Boto-emakoez ezkerreko batzuek bakarrik ez, kapital handiek ere PSOEnekin bidaiatzen dute.

Testuinguruak ala babesleek aginduko dute gobernuak norekin osatu? Erabakia telesail etako erritmorik gabe har daiteke, hilabete barruko bozak kapitalizatu ondoren. Gero ipuinen ordua izango da: *Limoi bat imintziorik egin gabe jaten baduzu* izeneko liburu bat dago Txalaparta argitaletxearen katalogoan, Sergi Pàmies kataluniarra idatzia. Zitrikoaren izena aldatuta, hemen ia dena kontatuta gerta daiteke. ●